

Hruške ljubijo bolj rablo zemljo, zlasti prstenino, kakor je po vrtilih; v mrzli ilovici ali slinjevki ne storijo dobro; apnica pa jim jako hasni, in če je drevo na solncu, bo sad sladek, prijeten in lepodišeč. Kder je malo ilovec, vrtni prsti in peska, taka zemlja hruškam naj bolj tekne. Dokler so drevesa še majhna, jim okopavanje zlo koristi. Hruške rastejo po vsi Evropi; pa tudi v zgornji in spodnji Afriki, kder ni preveč suho.

Črešnje in višnje ne ljubijo gnojne vrtno zemlje, bolj pa apnico s kremenom zmešano in sprsteno listje; tudi okopavanje jim hasni. Kdor višnjam z dobro zemljo, prstenino gnoji, mu trud z veliko rodovitnostjo povračajo. Črešnje tudi v mejah in med kamenjem rade rastejo in dolgo trpijo.

Slivno drevje kakega koli plemena hoče dobro gnojno zemljo imeti, kakor je vrtna prst. Zato pri hišah, kder imajo dobro zemljo, po svinskih dvoriščih in pašnikih, kder živina guoji in so gosto posajene, dobro storijo; še celo pri cestah se uspešno obnašajo, ker cestni gnoj dobivajo; po takih krajih tudi sad veči in prijetniši dozori. V slabi, plitvi zemlji brž ostarajo in strnjevi, in tak sad je reven, kisel in pust.

Orehi ljubijo vsako zemljo, vendar v pečevju ali skalovju se najbolj obnašajo, da le korenine gnati morejo, in velika, rodovitna drevesa zrastejo; škoda, da so mraza zlo občutljivi.

Kostanj je manj občutljiv in vsako zemljo tudi na odsolnčni strani za ljubo ima, zraste pa veliko drevo, ki meri več čevljev v premeri na deblu, če se od mladega trebi in čedi, pa tudi raje rodi in veči sad ima.

Breskve in marelice ljubijo dobro zemljo, ktera se skrbno okopava, kakor se to po vinogradih opravlja, ker jih ljudje navadno izrežajo, ker hočejo jako solnčne in tople kraje, kamur ostri vetrovi ne pihajo. Marelice posebno dobro storijo pri ozidju ali pri stenah na južni strani, kder so pred burjo in severom obvarovane.

Breskve in marelice so čislani sad, in že zategadelj je dobro, taka drevesa po vrtilih in bliže hiš ali stanovanščim imeti; ravno tako je z nekaterimi žlahnimi jabelki in bruskami; da sadje pokradeno ne bo.

Dopisi.

Od Novevasi. (Katoliško politično društvo v Novi Vesi.) — V slov. bistriški okolici se je v svoji seji binkoštni ponedeljek poleg drugega tudi o programu štirskih slov. poslancev razgovarjalo. Ker v programu ničesar ne najde, kar bi se z namenom kat. pol. društva ne zlagalo, se še le marveč nadja, da je program lepa stopinja dalje do zaželjenega in kaj krvavo potrebnega miru in složnosti, zato ona kandidata za mariborski volilni okraj, vrla Slovenca gosp. Dr. Fr. Radej-a, notarja in posestnika in gosp. Dr. Ivana Serneca, advokata in posestnika. Obadva v Mariboru, živo priporoča.

Za kat. polit. društvo v Novivasi meseca junija 1870.

Gregor Donik, prvomestnik. Anton Auernik, namestnik.

Janez Šohar, odbornik. Gregor Zafošnik, odbornik.

Marko Leskovar, odbornik.

Od sv. Antona na Pohorju. — Kakor resnično se izpolnujejo besede našega velečenjenega g. dr. Vošnjaka, o okrajnem zastopništvu, ki je pisal v knjižici „Slovenci, kaj čemo!“ da se okrajna zastopništva ne bodo vkoreninila v ljudstvu, se bodo nepotrebna zdela itd., se vidi iz pritožeb iz vseh hrabev naše domovine, se vidi iz tega, ko naš srenjski odbor ni hotel voliti volilnega moža za volitev okraj. zastopa, in je naravnost odpisal, „da nimamo nobene koristi od njega“, razun velike okrajne priklade, slabe ceste itd. Se vé da nam to ni obveljalo, vendar škoda, da niso tudi druge občine tako svoje misli izrekle, videlo bi se iz tega, kako nemškutarsko okrajno zastopništvo za nas skrbi.

Iz Ormuža. Mi Grabčani Velkonedelške fare, ktere bi neki velikaši Velkonedeljski radi malo k zameti imeli, protestiramo proti dopisu iz Ormuža v „Slov. Gosp.“ št. 14, ker imamo že več ko 30 let lastno šolo na Runči; pomilujemo pa tiste Velkonedelške farmane, kteri svoje otroke k Velikinedelji v šolo pošiljajo, ako so, kakor se čuje, njihovi velikaši srenjski predstojniki, šolski ogleda, šolski možje molčali, kadar jih je lani trikrat glasno vpričo M— gospod

komisar s Ptujja vprašal, če bi kako odškodnino za tako zlo zapuščeno šolo, ktera se podreti hoče in ktero bodo od križnikov, ki so bili patroni šole, prevzeti mogli, tirjali?

Če so res molčali, tak so za križnike skrbeli, so vrable z ptujega prosa gonili, da proso farmanom pozobljejo, so bili omenjeni možje pametnejši kakor tisti, ki so si tele napravili, ga pozlatili in molili. Srenjski predstojniki, velikaši, šolski ogleda, šolski možje se ne morejo pred farmani opravičiti; jalšov bi bil njih izgovor. Reči, da niso čuli, kadar jih je komisar zavoljo odškodnine vprašal, ali da niso bili takrat nazoči (nekteri so gotovo bili, drugače bi nebi mogel vprašati), je prazna reč, ker se protokol vsikdar prej prebere, kak se kdo podpiše. Edini resnični zgovor, ktereга bi vam mi Grabčani pustili veljati, bi bil, da bi rekli: Mi smo nemškutarji in nismo dolžni za hasek Slovencev skrbeti, mi se ravnamo po ptuji glavi, ker svoje nimamo, ali tak plitvo pamet, da ne vemo presoditi, kaj je k hasni farmanov; to pač razumemo, kaj je k našemu hasku, saj nas M— uči, ktereга vedno za nauk vprašat hodimo. Ako Vaši srenjski predstojniki itd. so res molčali in odškodnine ne tirjali, ktera bi farmanom po pravici šla in njim veliko pomagala pri popravkih šolskega hrama, taki niso prijatelji Vaši. Pri volitvah tedaj bodite pazni, nikdar ne volite več takih možev, kteri za Vaš hasek ne skrbijo, tudi ne tistih, ktere bi Vam g. oskrbnik M— ali pa Vaši nemškutarji priporočali. Za en čas z Bogom.

Eden v imenu mnogih, kteri v duhu prebiva v Kumu.

Politični ogled.

V Avstriji ali prav za prav v Cislajtaniji se zdaj vsa politika suče okol volitev v deželne zbore; povsod se nahajate dve stranki, v nemških deželah se bori konsevativna stranka s tako imenovano liberalno; v slovanskih deželah pa narodna stranka z nemškutari, ki hočejo z vso silo narodno stranko potlačiti in samo gospodovati čez vso deželo. Borba bode tedaj povsod strašna in še le v 14 dnevih bomo izvedeli, ktera stranka bo zmagała. Velika pozornost, stalnost in delavnost je potrebna pri narodni stranki, ker, kakor se sliši, bode vlada nasprotnike podpirala pri volitvah. —

Iz Hrvaške se piše, da se je proti predsedniku razpuščenega društva „Kolo“ začela disciplinarna preiskava. Ko so mu pred kratkim njegovi dijaki hoteli napraviti neko serenado, so jih hajduki razpodi. Veliki del članov razpuščenega društva „Kolo“ in „Zora“ se je podalo okinčano z narodnimi traki, v Križovce, kder se jim je na čast napravila velika veselica. Mesto je bilo lepo razsvetljeno. — Gosp. vladiki Strossmayerju in g. Vončinu ste se poslali zaupni pismi. Vlada je poslala precej veliko trumo žandarrov tamo. Dalje so prišli glasi iz Zagreba, da sta profesorja gg. Bratelji in Jagič ob službo djana, in da so na to tudi drugi profesorji, kakor: Paver, Diakovič, Markovič, Keller in Sajatovič se odpovedali službe.

V Dalmaciji je volilno gibanje prav živahno, upa se vendar, da bodo zmagaali narodni.

Iz Pruske so prišli glasi, da bode kralj izklican za nemškega cesarja. To bode tedaj veselje po celi veliki Nemčiji in se bode gotovo tudi raztegalo do nemških narodnjakov v Avstriji.

Italijanski in Portugijski kralj sta si prišla nekaj na vs križ in italijanski poslanec je zapustil Lizabon.

Novičar.

(Tabor pri Kapeli). to je na Novej Slatini spo-dej Radgone 19. junija t. l. ali prvo nedeljo po telovem popoldne ob treh. Slovenci! zberimo se zopet enkrat na slovenski zemlji, pokažimo svetu, da smo Slovenci in da Slovenci hočemo ostati. Živila Slovenija!

(Mariborska čitalnica) je napravila 12. t. m. prvi izlet v Ruše, ktereга se je vdeležilo mnogo rodoljubov. Pred pol-danom so pevci pevali v cerkvi Miklošičevo mašo in sicer prav izvrstno, popoldne pa je bila prav narodna veselica pri g. Glasarju. Lepih govorov, pevanja in napitnic ni bilo konca ni kraja.

(Tabora v Cerknici) se je vdeležilo 12000 ljudi.

(Fric Brandstetter.) V pravdi gosp. dr. Dominkuša zoper Fric-a Brandstetter-a se je prošnja slednjega, naj bi druga in ne mariborska sodnija čez njega (Brandstetter-a) sodila, tudi od najvišje sodnije na Dunaji zavržla in bode vsled tega kazniška razprava zoper g. Fric-a Brandstetter-a 4. julija t. l. — Tedaj temu možku vse obrekovanje, žuganje, sumničenje in psovanje mariborske sodnije ni nič pomagalo in možek, ki se obnaša kot ogleda sodnij in drugih javnih zavodov, ako ravno druga nič ne zna kakor šuntati in psovati, se bode vendar iz svojega visokega prestola svojemu navadnemu sodniku podvreči moral. Dobrega je na tem na vsak način to, da se je s tem značaj Frica Brandstetter-a tudi v najvišjih krogih spoznal. Kakor znano, je bil Fr. Brandstetter pri prvi razpravi razžaljenja časti krivega spoznan in obsojen.

(G. Konrad Seidl) boče spet biti poslanec v štajarsko-slovenskem volilnem okraju, t. j. mariborskem. Če premislimo, kako hudo je g. Seidl v svojem lanskem programu obrekoval naše slovensko duhovstvo in sploh Slovence, skorej ni misliti, da bi mu le en sam Slovenec dal svoj glas. O naši duhovščini je rekel, da je „temna moč, ki le po neumnosti ljudstva hoče svojo srečo najti;“ da je „črna drbal“ in da „je njih domovina Rusija in Rim.“ O naših rodoljubih je pa rekel, da „z ruskimi denarji in brepenenju po Rimu očetnjavo poginu izdajajo.“ Če še na tako obrekovanje pri prihodnji volitvi njemu glas da, tega ne bomo več rajtali med Slovence!

(G. M. Herman) nas je pooblastil, da naj oznamimo, da je gola laž, da bi on kandidiral v nemškem volilnem okraju Hartbergu, kakor so to nemški časniki iz hudobije razglasili. Mi dobro znamo, da gosp. M. Herman noče druge kandidirati, kakor v ptujsko-rogačkem volilnem okraju, kder je že bil dvakrat izvoljen. Pri tej priložnosti smo prisiljeni tudi opomniti, da g. Herman res prav lepo skrbi za poduk in korist prebivalcev svojega volilnega okraja, ker že blizu dva meseca pošiljamo na njegove stroške 78 listov „Slov. Gospodarja“ prebivalcem njegovega volilnega okraja. Dalje smo tudi zvedeli, da je g. Herman bil on poslanec, ki je naročil 8 iztisov vseh številk lanskega „Jurja s pušo“, ki je gotovo bil tudi razdeljen med njegove volilce. Mož, ki tako skrbi za svoje volilce, bi zaslužil, da bi ga spet volili soglasno.

(G. Höchtl), bilježnik v Ljutomeru je razposlal nemška povabila vsem županom ljutomerskega okraja, v katerem nanažanja, da je začel svoje poslovanje. Da je z nemškim povabilom vse tamošnje rodoljube strašno razžalil, ni treba nikomur praviti, ki pozna vrle in iskrene narodnjake ljutomerske okolice. Župani pa so mu tudi nemška povabila nazaj poslali in sicer s prav čudnimi pristavki. Gospod bilježnik! če bodele tako ravnali, bodele morali v kratkem pobrati kopita in šila in romati za g. Högelsbergerom.

(Strašen požar v Carigradu.) 5. t. m. je izišel v Peri, nekem velikem delu mesta, ogenj, ki je naglo pograbil ves ta del, pogorelo je v kratkem više 2000 hiš in više 3000 rodovin je postalo nesrečnih; mrtvih so dozdej našli že blizu 2000 ljudi. V tem delu mesta se nahajajo poslopja skorej vseh evropskih konzulov, ki so skorej ob vse premoženje prišli, tukaj so tudi vsa kristjanska društva in kristjanski trgovci, ki so tudi ob vse premoženje prišli. Nesreča se niti popisati ne da. Pravi se, da so Turki navlašče mesto užgali.

(Društvo čelajarjev) bode imelo 5. julija v Mariboru shod in je že izvolilo g. Bankalarija, župana mariborskega za predsednika.

(Mariborska semeniška knjičnica ud „Slov. Maticе.) Leta 1867 v jeseni so mariborski bogoslovci začeli med seboj nabirati denar v ta namen, da se plača za semeniško knjižico ustanovnina pri „Slov. Matici“ k čemur je, kakor znano, potrebno 100 gld. Zdaj je ta znesek že nabran in tudi poslan blagajniku matičnemu. Dobro bi bilo, če bi ta prav rodoljubni izgled posnemali tudi drugi bogoslovja dijaki, čitalnice in sploh vsa slovenska društva.

(Tabora v Sežani,) kateri je bil 29. maja, se je vdeležilo blizu 7000 ljudi. Rezolucije so bile večidel one iste, kakor pri drugih taborih, in so se vse soglasno sprejele.

(Kako se tati v naših ječah poboljšajo.) Neki hlapec, ki je bil ravno iz ječe izpuščen v kateri je bil zarad tatbine, pride pred kratkim v neko krčmo v Tirnavi in naroči kupico vina. Ko mu lepa 18 let stara krčmarova deklica vino pri- nese, jo popadne, vrže in nji v usta zabije 9 palcev dolgi

in 3 palce debeli leseni klin in jo tako umori, ker klin je v zatilniku van prišel; na to pobere denar in druge stvari, ktere so kako vrednost imele in odide; ni vendar daleč prišel, ker so ga čez neke dni že v Tirnavi v neki krčmi vjeli. Pravi se, da je pri sodnji že obstal svoje hudodelstvo. Zato pa se naj le prav usmiljeno ravna s tati v ječah in se jim naj le daja obilno in dobrih jedi, ti se bodo že zboljšali, kakor ravno popisani primerljaj kaže.

(G. Gleispach,) dozdejni deželni glavar štajarske se je odpovedal kandidature v deželni zbor, ravno tako tudi dr. Waser.

(G. Božidar Raič) je imenovan za župnika pri sv. Barbari v Halozah.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž- dinu		V Mariboru		V Celju		V Ptuj	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	70	4	70	5	10	4	60
Rži	3	50	3	50	3	30	3	60
Ječmena	2	80	0	—	3	70	0	—
Ovsa	2	5	0	—	2	40	3	—
Turšice (koruze) vagan	3	55	3	50	3	50	3	70
Ajde	3	10	3	10	3	50	2	80
Prosa	2	80	2	40	3	50	2	80
Krompirja	2	—	1	75	1	80	1	80
Govedine funt	—	21	—	27	—	26	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	25
Svinjetine črste funt	—	26	—	26	—	26	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	11	—
" 18" "	—	—	6	—	0	—	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	8	—
" 18" "	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	80
" mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	70
Senā cent	2	50	2	—	1	90	2	80
Slame cent v šopah	2	—	1	50	0	95	1	60
" za steljo	1	60	1	20	0	85	1	15
Slanine (špeha) cent	40	—	42	—	44	—	40	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 80 kr. a. v.

Ažijo srebra 117.25.

Narodno drž. posojilo 95.90.

Loterijske srečke.

V Trstu 11. junija 1870: **33 61 58 20 84**

Prihodno srečkanje je 25. junija 1870.

Vabilo na naročbo.

Konec prvega polletja našega četrtega tečaja se bliža in „Slov. Gospodar spet vabi na naročbo. Pri tej priložnosti bi spet lahko ponovili častitim bralcem svoj program, tega vendar takrat ne storimo, temoč samo opomnimo to, da so glavne točke našega programa te-le, da hočemo, kakor do zdaj, po zmožnosti podučevati drage svoje rojake v vseh potrebnih gospodarskih, obrtnijskih in političnih stvarih, in da hočemo zbujati še zmirom nekoliko pospani duh našega dragega naroda, posebno pa delati do tega, da narod razvidi potrebo združenja vseh Slovencev v jedno celoto „Slovenijo“, če hoče priti do boljšega.

Častiti bralci, ki so bili naročeni samo na pol leta, so lepo prošeni, naj še dalje podpirajo nas z naročnino in s tim, da tudi drugim priporočajo naš list, kdor se še zdaj naroči na celi letošnji tečaj, še dobi vse liste.

Podpirajte nas, dragi rojaki duševno in materialno!

Vredništvo.

Današnjemu listu je pridana priloga.